

Asr-ı saadet döneminin son halifesi: Hz. Ali

İslam tarihinin en görkemli dönemlerinden olan "Dört Halife Dönemi"nin son halifesi Hz. Ali(ra) olmuştur. Peygamberimiz(sav)'e ve kendisinden önceki değerli İslam halifelerine gönülden biat ederek onlara kesin bir itaatle bağlanmış, sahip olduğu **yüksek ahlak** ile tüm Müslümanlara örnek olmuştur.

Peygamber Efendimiz (sav)'in amcası Ebu Talip'in oğlu olan Hz. Ali (ra), küçük yaşta İslamiyet'i kabul eden ilk Müslümanlardandır. Tarihi kaynaklarda belirtildiği üzere Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in yanında büyümüş, onun eğitiminden geçerek yetişmiştir.

Hicretten yaklaşık olarak 23 yıl önce Mekke'de doğan Hz. Ali (ra), Kuran ahlakını yaşamada Peygamberimiz (sav)'in örnek gösterdiği mübarek bir İslam halifesidir. Müslümanlara karşı büyük bir düşmanlık sergileyen Mekkeli müşriklerin eza ve cefalarına rağmen, İslamiyet'i kabul ettiği küçük yaşlarından itibaren Peygamberimiz (sav)'in en yakın yardımcılarından olmuştur.

Üçüncü İslam halifesi olan Hz. Osman (ra) şehit edildikten sonra Miladi 656 yılının Zilhicce ayında halife olmuş; yaklaşık dört yıl dokuz ay süren halifeliği, tarihi kaynaklara göre Miladi 661 yılında şehit edilmesiyle son bulmuştur. (Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayınları, c. II, s. 223-268)

İlim Öncüsü Bir İslam Halifesi

Hz. Ali (ra)'ın öne çıkan özelliklerinden biri, Allah'ın izniyle sahip olduğu ilimdir. Onun, yaşadığı dönemde İslam toplumunun ilim dalında önde gelen şahıslarından olduğu herkes tarafından ittifakla kabul edilmektedir. Sahip olduğu ilim, fıkıh metinleri ve hükümleriyle sınırlı kalmamış, matematik ve benzeri bilim dallarında da çağının öncülerinden olmuştur. (<http://historicalsense.com>) Peygamber Efendimiz (sav), Hz. Ali (ra)'ın bu önemli özelliğini bir hadis-i şerifinde şöyle övmüştür:

*"Ben ilmin şehriyim, Ali (ra) ise kapısıdır."
(Deylemi)*

Hz. Ali (ra), daha çocukluğundan itibaren Peygamber Efendimiz (sav)'in yanında bulunmuş, Kuran ahlakını ve Kuran'ın hikmetlerini ondan öğrenmiş, onun vahiy

katipliğini yapmıştır. Peygamber Efendimiz (sav)'in vefatına kadar onun yanından ayrılmamıştır. Böylelikle dini konular üzerinde yüksek bir ilim düzeyine erişmiştir.

Bunun için Hz. Ali (ra), Hz. Ebu Bekir (ra), Hz. Ömer (ra) ve Hz. Osman (ra)'ın ilk danıştığı kimseler arasında olmuştur.

Peygamber(sav) Efendimizin Hz. Ali(ra) Hakkındaki Sözleri

*"Ali (ra)'yi seven, beni sevmiştir. Ona düşmanlık, bana düşmanlıktır. Onu inciten beni incitmiştir. Beni inciten de elbette Allah'ı incitmiş olur."
(Taberani)*

*"Her şeyin bir kanadı vardır, bu ümmetin kolu kanadı da Ebu Bekir (ra) ve Ömer (ra)'dir. Her şeyin bir kalkanı vardır, bu ümmetin kalkanı da Ali (ra)'dir."
(Hatib)*

Hz. Ali (ra)'ın Adil Yönetim Anlayışı

Hz. Ali (ra), yönetimi altında bulundurduğu her bölgede askeri birer merkez oluşturmuştur. Yönetimle ilgili olarak önemle üzerinde durduğu nokta, alınan her kararın adaletli ve kesin çözüme yönelik olmasıdır.

Devlet idaresinde Hz. Ömer (ra)'ın yolunu izleyen Hz. Ali (ra), öncelikle onun Kuran'daki üstün adalet anlayışını rehber edinmiştir. Yönetimi altında bulunan kişilere karşı daima çok şefkatli olan Hz. Ali (ra), önemli görevlerde bulunan idarecilerin de adalet konusunda titizlik göstermesini istemiştir. Bu nedenle idarecilerine öğütlerde bulunan Hz. Ali (ra)'ın günümüze ulaşan bu tavsiyeleri, bugün tüm dünyada yöneticilik alanında önemli bir rehber olarak kabul edilmektedir. Bu önemli öğütlerden başlıcaları şunlardır:

1. Halka karşı daima içinizde sevgi ve nezaket duyguları besleyin. Başarınızın onları azarlayıp sert davranmakta yattığı fikrine kapılmayın.
2. Herkese adil davranın.
3. Taraf tutmayın, bazı insanları kayırmayın. Bu tür davranışlar sizi zulme ve despotluğa çeker.
4. Yöneticilerinizi seçerken, devlete karşı suçlardan, mazlumlara karşı zulümlerden sorumlu olmamış bulunmalarına dikkat edin.
5. Doğru, dürüst ve nezaketli kişileri seçin ve çıkar ummayanları tercih edin.
6. Haksız kazanç ve ahlaksızlıklara düşmemeleri için memurlarınıza yeterince maaş ödeyin.
7. Yöneticilerinizi kontrol edin, bunun için güvendiğiniz samimi kişilerin istişaresine açık olun.
8. Halkın güvenini kazanın ve onların iyiliğini isteyin, yaptığınızla kişiyi minnet altında bırakmayın.
9. Hiçbir zaman vaadinizden dönmeyin. Yapmaya güç yetiremeyeceğiniz işleri de vaat etmeyin.
10. Öfkenizi yenin. Öfkeli iken ceza vermekten sakının. Kızgınlığınız yatışsın ki müspet kararlar verebilesiniz.

Peygamberimiz (Sav) Hz. Ali (Ra)'In Şehadetini Haber Vermiştir

*Allah Resulü (sav), Ali (ra)'ye -yanaklarını göstererek- şöyle buyurdu
"Buradan buradan darbe yiyeceksin, kanın sakalını bulayınca dek akacak!"*

Peygamber (sav) ile Ali (ra)'ın yanına girdik. Hastaydı. Ebu Bekir (ra) ve Ömer (ra) de oradaydı. Biri arkadaşına şöyle dedi: "Galiba ölecek!"

Hz. Ali (ra)'ın Örnek Cesareti

Hz. Ali (ra)'ın ilmi üstünlüğü ve adil yönetim anlayışının yanında Kuran ahlakının bir sonucu olarak ön plana çıkan diğer bir özelliği de örnek cesareti olmuştur. Kuran ahlakına göre gerçek cesaret, Allah'ın sınırlarını bütünüyle ve kusursuzca korumada Allah'tan başka kimseden korkmadan ve çekinmeden kararlılık göstermek, hiçbir şart ve ortamda Kuran ahlakından taviz vermemektir. Bir müminin cesaretinin asıl kaynağı ise Yüce Rabbimiz'e olan imanı, derin sevgisi, Allah korkusu ve cennete duyduğu özlemdir.

Hz. Ali (ra) de üstün ahlaki özellikleriyle gerek Peygamber Efendimiz (sav)'le birlikte katıldığı savaşlarda, gerekse Hicret esnasında tüm müminlere örnek olacak bir cesaret sergilemiştir.

Tebük Seferi hariç tüm savaşlarda Peygamberimiz (sav)'in yanında bulunan Hz. Ali (ra), her olayda bir müminin göstermesi gereken ahlaki ve cesareti eksiksiz olarak sergilemiştir.

Tarihi kaynaklara göre, Yemen Savaşı'nda ordu kumandanı olarak görevlendirilen Hz. Ali (ra)'ın hicreti ise Peygamberimiz (sav)'in ona sahiplerine verilmek üzere bıraktığı emanetleri teslim ettikten sonra gerçekleşmiştir.

Hz. Ali (ra)'ın Allah'a olan tevekkülünün ve Peygamberimiz (sav)'e olan kayıtsız şartsız bağlılığının birçok örneği vardır.

Hz. Ali(ra) Buyuruyor ki:

- * Bilim alçakta kalanları yükseltir, bilgisizlik de yüksektekileri alçaltır.
- * Resullullah (sav)'e en yakın olanlar ona uyanlardır. Düşmanları da Allah (cc)'a karşı gelenlerdir.
- * Salih amel; övgü ve ecrini sadece Allah (cc)'tan beklediğin ameldir.
- * Ahirete yaklaşma ve dünyadan uzaklaşma duygusunu kaybetmeyin! Dünya kayıplarından kedere düşmeyin ve daima hayır işlemeye bakın!
- * *Gerçek dost, ayıbını görüp nasihat eden, gıyabında seni koruyan ve seni kendisine tercih edendir. (Türkiye Gazetesi S:16, 26.Ekim.2005, Hikmetler-Mehmet Oruç)*
- * Sıkıntıya karşı sabretmek, bolluk anındaki afiyetten daha efdal (erdemli)dir.

Hz. Ali(ra)'nın Hükümdarlara Nasihati

- * "Affettiğinden dolayı asla pişman olma; cezalandırdığın için de sakın sevinme! Halkının ayıbını gücünün yettiği kadar ört ki Allah da senin halkından gizli kalmasını istediğin şeyi örtsün. Kimseye kin gütme! İntikam iplerini kes...
- * Sadık ve kanaatkar adamları kendine sırdaş edin. Eğer bunlar seni alkışlamazlar

ve yapmadığın birtakım işleri sana isnad ile keyfini getirmezler ise bunu da anlayışla karşıla. Zira alkışa ve yersiz övgüye müsamaha etmek insanı büyüklenmeye sevk eder.

* *Sakin insanların iyisi ile kötüsü senin yanında bir olmasın. Zira onları böylece eşit görmek bir tarafta iyileri iyilikten soğuturken, kötülerin de fenalığa olan meylinde onlara cesaret verir.*" (Türkiye Gazetesi S:16, 28. Ekim.2005, Hikmetler-Mehmet Oruç)

Hz. Ali(ra)'nın İlk Hutbesi

"Hiç şüphe yok ki, şanı Yüce Allah, insanları kurtuluşa götüren bir kitap indirdi. Bu kitabında hayrı ve şerri açıkladı. Öyleyse hayra sarılın, şerri terk edin. Farzları Allah için yerine getirin, sizi cennete götürsün. Allah, aşikâr olan bir haram koydu ve Müslümanın hürmetini bütün haramlardan daha ileride tuttu. İhlâsa ve Müslümanların birliğine önem verdi... Allah'ın kullarına kötü davranmaktan kaçının. O'ndan korkun. Üzerinde bulunduğunuz topraklardan ve hayvanlardan sorumlusunuz. Yüce Allah'a itaat edin ve O'na isyanda bulunmayın. Hayır gördüğünüzde onu alın, şer gördüğünüzde ise terk edin. Hatırlayın, bir zamanlar siz yeryüzünde az ve güçsüz idiniz..." (Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayınları, c. II, s. 223-268)

Allah Müminlerle Beraberdır

Allah'tan bir rahmet olarak adalet, ilim, cömertlik, merhamet ve diğer yüksek faziletlere sahip olan Hz. Ali (ra)'ın cesaretinin en önemli nedeni sonsuz rahmet sahibi olan Yüce Allah'ın her an müminlerle olduğunu bilmesidir.

Allah'ın izniyle, iman etmeyenler müminlere hiçbir şekilde zarar veremezler. Hicret yolculuğu ve bu şerefli yolculukta Peygamber Efendimiz (sav)'in ve Hz. Ali (ra)'ın müşriklerle çevrili olmalarına rağmen hiçbir zarar görmemeleri, bunun en açık delillerinden birisidir. Allah iman etmeyenlerin müminleri baskı altına almak, hatta öldürmek için yaptıkları tüm plan ve tuzakları daima boşa çıkarmıştır. Bu önemli sır bir ayette şöyle bildirilmiştir:

"Gerçek şu ki, onlar hileli-düzenler kurdular. Oysa onların düzenleri, dağları yerlerinden oynatacak da olsa, Allah Katında onlara hazırlanmış düzen (kötü bir karşılık) vardır." (İbrahim Suresi, 46)

Kuşkusuz değerli İslam Halifesi Hz. Ali (ra)'ın bu ahlakı diğer tüm müminler için de örnek olmalıdır. Çünkü Allah, aynı güvenceyi Kendi rızasına ihlasla sarılan tüm müminlere vermektedir. Rabbimiz ayetlerde inkar edenlere karşı müminleri koruyacağını, galip kılacağını vaat etmektedir. Ayette bildirildiği üzere unutulmamalıdır ki, "... **Allah, kafirlere mü'minlerin aleyhinde kesinlikle yol vermez.**" (Nisa Suresi, 141)

<https://www.harunyahya.info/makaleler/asr-i-saadet-doneminin-son-halifesi-hz-ali>